

POSTANOWIENIE

25 kwietnia 2025 r.

Sąd Najwyższy w Izbie Cywilnej w składzie:

SSN Paweł Grzegorzczuk

na posiedzeniu niejawnym 25 kwietnia 2025 r. w Warszawie

w sprawie z powództwa K.K.

przeciwko Bankowi spółce akcyjnej w W.

o zapłatę i ustalenie,

na skutek skargi kasacyjnej Banku spółki akcyjnej w W.

od wyroku Sądu Apelacyjnego w Gdańsku

z 28 września 2023 r., I ACa 1600/22,

- 1. odmawia przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania;**
- 2. obciąża kosztami postępowania kasacyjnego pozwaną, pozostawiając ich wyliczenie referendarzowi sądowemu.**

UZASADNIENIE

Zgodnie z art. 398⁹ § 1 k.p.c., Sąd Najwyższy przyjmuje skargę kasacyjną do rozpoznania, jeżeli w sprawie występuje istotne zagadnienie prawne, istnieje potrzeba wykładni przepisów prawnych budzących poważne wątpliwości lub wywołujących rozbieżności w orzecznictwie sądów, zachodzi nieważność postępowania lub skarga kasacyjna jest oczywiście uzasadniona. Przepis ten odpowiada charakterowi skargi kasacyjnej, będącej nadzwyczajnym środkiem zaskarżenia, o dominującym publicznoprawnym charakterze, przysługującym od orzeczeń wydanych po przeprowadzeniu dwuinstancyjnego postępowania sądowego, w którym sąd pierwszej i drugiej instancji dysponuje pełną kognicją w

zakresie faktów i dowodów. W powiązaniu z art. 398⁴ § 2 k.p.c. oznacza to, że w skardze kasacyjnej nieodzowne jest powołanie i uzasadnienie okoliczności o charakterze publicznoprawnym, które stanowią wyłączną podstawę oceny pod kątem przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania (przyczyn kasacyjnych).

Wnosząc o przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania pozwana Bank S.A. w W. powołała się na występujące w sprawie istotne zagadnienia prawne dotyczące wpływu na przyznanie kredytobiorcy statusu konsumenta faktu wynajmowania mieszkania, zakupionego za środki uzyskane z umowy kredytu, w związku z wyjazdem kredytobiorcy za granicę, a także dopuszczalności uzupełnienia stosunku prawnego – po stwierdzeniu abuzywności zawartych w umowie kredytu indeksowanego postanowień określających kurs walutowy – i konieczności uwzględniania przy podejmowaniu tej decyzji proporcjonalności między wagą naruszenia i jej potencjalnymi skutkami a konsekwencjami konkretnego rozwiązania dla obu stron umowy. Zdaniem pozwanej, w sprawie występuje również potrzeba wykładni przepisów prawnych, tj. art. 385¹ w związku z art. 65 § 1 i 2 k.c., w odniesieniu do prawidłowego rozumienia wyrażen: „rażące naruszenie interesu konsumenta” i „postanowienie umowy”.

Powołanie się na istotne zagadnienie prawne (art. 398⁹ § 1 pkt 1 k.p.c.) wymaga sformułowania problemu prawnego i uzasadnienia, że ma on precedensowy (nowy) charakter lub znaczenie dla rozwoju prawa. Problem ten powinien odnosić się do konkretnych przepisów prawa i zostać ujęty w sposób abstrakcyjny, a zarazem wiązać się z rozpoznawaną sprawą; konieczne jest przy tym wskazanie argumentów, które prowadzą do jego rozbieżnych ocen (por. postanowienia Sądu Najwyższego z dnia 10 maja 2001 r., II CZ 35/01, OSNC 2002, nr 1, poz. 11, z dnia 11 stycznia 2002 r., III CKN 570/01, OSNC 2002, nr 12, poz. 151, z dnia 13 lipca 2007 r., III CSK 180/07, z dnia 10 kwietnia 2014 r., IV CSK 623/13, z dnia 2 grudnia 2014 r., II CSK 376/14, z dnia 9 kwietnia 2015 r., V CSK 547/14).

W celu uzasadnienia potrzeby wykładni przepisów prawnych budzących poważne wątpliwości lub wywołujących rozbieżności w orzecznictwie sądów (art. 398⁹ § 1 pkt 2 k.p.c.) konieczne jest natomiast wykazanie, że określony przepis

prawa lub zespół tych przepisów, mimo że budzi poważne wątpliwości, nie doczekał się wykładni albo niejednolita wykładnia wywołuje wyraźnie wskazane przez skarżącego rozbieżności w judykaturze w odniesieniu do identycznych lub podobnych stanów faktycznych, które należy przytoczyć (por. m.in. postanowienia Sądu Najwyższego z dnia 13 czerwca 2008 r., III CSK 104/08 i z dnia 28 marca 2007 r., II CSK 84/07).

Bliższa analiza wniosku nie pozwalała uznać, by w sprawie zakończonej zaskarżonym wyrokiem wystąpiły powołane przyczyny kasacyjne.

Przytoczone we wniosku wątpliwości, w zestawieniu z zarzutami skargi i przedmiotem postępowania przed Sądami *meriti*, odnosiły się w przeważającym zakresie do konsekwencji zawarcia w umowie kredytowej powiązanej z walutą obcą (frankiem szwajcarskim) postanowień umownych wyrażających ryzyko walutowe i odsyłających do tabel kursowych banku przy przeliczeniu waluty obcej na złote polskie i odwrotnie. Problematyka ta nie stanowi *novum* i była nie tylko wielokrotnie, lecz także wszechstronnie podejmowana w odniesieniu do zbliżonych treści umów kredytowych w nowszej judykaturze Sądu Najwyższego i w orzecznictwie Trybunału Sprawiedliwości Unii Europejskiej, co doprowadziło do utrwalenia się jednolitych kierunków orzeczniczych, w które wpisywał się zaskarżony wyrok (por. zwłaszcza: uchwała składu siedmiu sędziów Sądu Najwyższego z dnia 7 maja 2021 r., III CZP 6/21, OSNC 2021, nr 9, poz. 56, wyroki Sądu Najwyższego z dnia 11 grudnia 2019 r., V CSK 382/18, OSNC-ZD 2021, nr 2, poz. 20, z dnia 10 maja 2022 r., II CSKP 163/22, z dnia 13 maja 2022 r., II CSKP 464/22, z dnia 13 maja 2022 r., II CSKP 405/22, z dnia 20 czerwca 2022 r., II CSKP 701/22, z dnia 9 września 2022 r., II CSKP 794/22, z dnia 26 stycznia 2023 r., II CSKP 722/22, z dnia 20 lutego 2023 r., II CSKP 809/22, z dnia 25 maja 2023 r., II CSKP 1311/22, z dnia 28 lipca 2023 r., II CSKP 611/22, z dnia 25 października 2023 r., II CSKP 820/23, z dnia 29 listopada 2023 r., II CSKP 1460/22 oraz II CSKP 1753/22, z dnia 19 stycznia 2024 r., II CSKP 874/22 oraz II CSKP 36/23 i z dnia 6 września 2024 r., II CSKP 1644/22, postanowienia Sądu Najwyższego z dnia 23 sierpnia 2022 r., I CSK 1669/22, z dnia 27 kwietnia 2023 r., I CSK 3629/22, z dnia 8 grudnia 2023 r., I CSK 5651/22 i z dnia 29 maja 2024 r., I CSK 2038/23 oraz powołane tam dalsze orzecznictwo Sądu Najwyższego; w judykaturze Trybunału Sprawiedliwości Unii

Europejskiej zob. zwłaszcza wyroki z dnia 29 kwietnia 2021 r., C-19/20, *I.W., R.W. przeciwko Bank BPH S.A.*, ECLI:EU:C:2021:341, z dnia 18 listopada 2021 r., C-212/20, *M.P., B.P. przeciwko „A.”*, ECLI:EU:C:2021:934, z dnia 16 marca 2023 r., C-6/22, *M.B., U.B., M.B. przeciwko X S.A.*, ECLI:EU:C:2023:216 i z dnia 23 listopada 2023 r., C-321/22, *ZL, KU, KM przeciwko Provident Polska S.A.*, ECLI:EU:C:2023:911).

Sposób ujęcia i uzasadnienia wątpliwości dotyczącej statusu konsumenta (pkt II. 1 lit. a *petitum* skargi) świadczył natomiast o tym, że pozwana zmierzała nie tyle do sformułowania zagadnienia prawnego o precedensowym i abstrakcyjnym znaczeniu, co stanowi warunek *sine qua non* realizacji publicznoprawnej funkcji skargi kasacyjnej, lecz do poddania kontroli Sądu Najwyższego własnego zapatrywania, kwestionującego konsumentki status powódki, z powołaniem się na konkretne okoliczności sprawy, w której zapadł zaskarżony wyrok, co podważa założenia rozważanej przyczyny kasacyjnej.

Niezależnie od tego należało zaznaczyć, że fakt, iż osoba fizyczna kupuje lokal, w którym nie zamieszkuje, nie odbiera jej *per se* statusu konsumenta w znaczeniu przyjętym w art. 22¹ k.c., zakup zaś lokalu mieszkalnego w celu lokowania środków finansowych nie oznacza, że chodzi o działalność zawodową lub gospodarczą w rozumieniu art. 22¹ k.c. i art. 2 lit. b dyrektywy Rady 93/13/EWG z dnia 5 kwietnia 1993 r. w sprawie nieuczciwych warunków w umowach konsumenckich (Dz. Urz. WE L 95, s. 29, dalej – „dyrektywa 93/13”) (por. odpowiednio wyrok Sądu Najwyższego z dnia 18 lipca 2019 r., I CSK 587/17, OSNC 2020, nr 3, poz. 33 i postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 22 marca 2024 r., I CSK 867/23). Status konsumenta podlega ocenie na podstawie kryterium funkcjonalnego, sprowadzającego się do oceny, czy stosunek umowny wpisuje się w ramy działalności niezwiązanej z wykonywaniem zawodu (handlu, przedsiębiorstwa). W wyroku Trybunału Sprawiedliwości Unii Europejskiej z dnia 8 czerwca 2023 r., C-570/21, ECLI:EU:C:2023:456, stwierdzono ponadto, że konsumentem w rozumieniu dyrektywy 93/13 jest osoba, która zawarła umowę kredytu do użytku częściowo związanego z jej działalnością gospodarczą lub zawodową, a w części niezwiązanego z tą działalnością, jeżeli cel działalności gospodarczej lub zawodowej nie jest dominujący w ogólnym kontekście tej umowy.

Sposób aplikacji tych reguł w konkretnych sprawach należy do kompetencji sądów *meriti* i nie może być co do zasady rozpatrywany w kontekście przyczyn kasacyjnych, o których mowa w art. 398⁹ § 1 pkt 1 lub 2 k.p.c. Uzupełniając należało zauważyć, że – jak wynikało z wiążących Sąd Najwyższy ustaleń faktycznych – *in casu* w lokalu zakupionym ze środków uzyskanych z kredytu nie prowadzono działalności gospodarczej, a wynajmowanie przez powódkę mieszkania, związane z nieobecnością w kraju, Sąd Apelacyjny określił jako okazjonalne i sporadyczne.

W tym stanie rzeczy, w zestawieniu z powołanym wyżej orzecznictwem Sądu Najwyższego i Trybunału Sprawiedliwości, motywy wniosku nie ujawniały potrzeby dalszych wypowiedzi Sądu Najwyższego w objętej nimi materii, z uwzględnieniem publicznoprawnych, ponadindywidualnych zadań skargi kasacyjnej.

Z tych względów, na podstawie art. 398⁹ § 2, art. 98 § 1-1¹, art. 108 § 1, art. 391 § 1 i art. 398²¹ k.p.c., Sąd Najwyższy orzekł, jak w sentencji.

[SOP]

[a.ł.]